

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Nemzeti politika és „nemzeti” álaroz.

Budapest, május 13.

Ha voltak még elfogulatlan, józan elmék, akik a *nemzeti* igazságot ott keresték, ahol *nincs*, és akik azt kopokul nélkülözni vélték ott, ahol igenis *van*, a legutóbbi napok politikai eseményei bizonyára sokakban helyesebb meggyőződést keltettek. A magát „nemzeti”-nek nevező párt a mostani válság egész lefolyása alatt egy percig se hagyott fenn kétséget az iránt, hogy az ő „nemzeti” zászlaja nem egyéb oly háromszínű lepelnél, melylyel a legnemzetietlenebb célzatokat rejtegeti a felületesen néző szemek előtt. A titkos néppárt gyűjtőnév alá összefoglalt *egyéb* szabadelvüellenes ellenzék pedig a „nemzeti”-vel együtt bátran hozható az egyetlen egy cifra kalap alá, melynek neve: *klerikalizmus*. Midőn ezek a pártok nem azok mellé sorakoztak, akik a liberális-mus nevében nemzetállamunk függetlenségét védelmezték a fenyegető „összbirodalmi” ultramontán velleitásokkal szemben, arcul csapták önönmagukat és egyszerűsmindenkorra méltatlanokká váltak arra, hogy „nemzeti” meg „függetlenségi” és egyéb hamis matadorjainak bárki a legparányibb hazafias frázist is elhiggye.

A klerikalizmus jellege kozmopolita, nemzetközi, tehát *nemzetiellenes*, akár csak a szocializmus, vagy bármi más internacionális nyavalya. Minden, ami a nemzetet, tehát a szabadságot szolgálja, elejétől fogva szemet szur az ultramontán törekvéseknek. Minden, ami a szabad nemzeti fejlődést hátráltatja, bennök védőjére talál. Minálunk, az *összbirodalmi eszmét* istápolja a klerikalizmus. Mögéjük rejtegeti *nemzetellenes* tendenciáit. Ezek pedig magyar szempontból *államellenesek*, mert Magyarország a kiegyezésnek igaz hiva, de a mellett nemzeti állam, és az is akar maradni.

Amidőn a klerikalizmus had' azt vitatja, hogy Kálnoky grófnak igaza volt, amidőn viselkedésével azt mutatta, hogy a magyar egyházpolitikát *közös* ügynek tekinti, melybe ép azért a monarchia másik felének is volna beleszólása, a fekete sereg meg akarja teremteni a *Gesamtmonarchie* klerikalizmusát. Es a mi, saját külön „nemzeti” és „függetlenségi”, szabadelvüségellenes program alatt vergődő *titkos wéppártiaink* ennek a törekvésnek váltak uszályhordozóivá! Ugyan messzire vitték!

A hazátlan ultramontánság polypja Magyarország felé nyújtotta vészthozó karjait — és a mi illiberális ellenzékünk sietett é kart megragadni, hogy az ellenséges kezét barátságosan megrázza. — A *Bánffy* báró vezetése alatt harcoló szabadelvü sereg ellenben oly erélyes, öntudatos és hazafias föllépést tanusított, hogy a szörnyeteg csakhamar visszahuzni kényszerült fenyegető nyulványait.

Es ha valaha még külön bizonyításra szorult, hogy a *szabadelvüség* harcza egyúttal *nemzeti* harc, a most lefolyó akciója egy feladata magaslatán álló magyar kormányoknak ezt napnál világosabban dokumentálta. *Ellenségei* a szabadelvüségnek és a nemzeti törekvéseknek ugyanazok. Eddig azt hitték sokan, hogy csak *külső* ellenségei közösek. Most sült ki megczáfolhatatlanul, hogy *idebenn is* ugyanazok működnek közre a nemzet ellen, a kik a szabadelvüséget ostromolják.

Hanem azért továbbra is „nemzeti”, „függetlenségi” és — „nép”-pártnak nevezik magukat. Vajjon hányan nem látnak ezentul se az *álaroz* mögé.

BELFÖLD.

Üdvözlét Bánffynak Pozsonyból jelentik, hogy a megyei szabadelvü párt üdvözlő táviratot küldött *Bánffy* Desső bárónak, május 6-iki beszédjeért. A pozsonymegyei szabadelvü párt kívánja az egyházpolitika diadalát, s az idegen beavatkozás energikus visszautasítását. Ők tántoríthatatlan hivei maradnak a szabadelvü haladásnak.

A főrendiházi egyházpolitika ellenzéké vasárnap délelőn *Eszterházy* Miklós gróf palotájában bizalmas értekezletet tartott, melyen *Zichy* Nándor gróf elnökölt. A szónokok legtöbbje oda nyilatkozott, hogy az ellenzék változatlanul fentartja álláspontját, a mi határozatba is ment. A párt még egy értekezletet akar tartani.

A helyzet.

— Legújabb hírek. —

Az az áldatlan válság, a melyet a nunocius magyarországi utja hozott reánk, most már nem sokáig nyugtalanítja az országot. A legközelebbi órák okvetlenül tisztázni fogják a helyzetet, még pedig remélhetőleg úgy, hogy mindnyájan megnyugvást találhatunk benne.

A Magyar Ertesítő a következőket jelenti: A magyar kormány álláspontja, amelyet a pápai nunocius magyarországi utazása ügyében elfoglalt, teljesen érvényre fog jutni, amennyiben a magyar kormány kérdéses jegyzékét legfelsőbb beleegyezéssel már legközelebb elküldik a Vatikának. A miniszterelnök ezzel a legfényesebb elégtételt nyervén sem miféle más elégtételben részesülni nem kíván.

Mint egy táviratunk jelenti, a jegyzék expedálása már tényleg megtörtént.

Bécsből május hó 12-ről az alábbiakat jelentik:

A király ma reggel Bécs elővárosába, Hetzendorfba érkezett s onnan a lajnzi vadászkastélyba ment, hol *Kálnoky* Gusztáv közös külügyminisztert körülbelül egy órai magánkihallgatáson fogadta. Hogy miről beszélt a király a közös külügyminiszterrel, ez

a helyzetre való tekintettel, kétségés nem lehet. E kihallgatásban egyike a legkülönösebbeknek, hogy ő Felsége a királyné e magán palotájában fogadta a minisztert, a mire eddig nem volt példa.

Öt órakor, tekintettel *Bánffy* *na* *k* Bécsben való tartózkodására, a király Bécsbe utazott s a Burgban hat óra után *Jósika* báró minisztert fogadta, ki öt perozig időzött a királynál.

Jósika után a király *Bánffy* *na* *k* fogadta. Tekintettel az utazás fáradalmaira, ő Felsége *Bánffy* *na* *k* csak rövid ideig értekezett. *Bánffy* miniszterelnök előterjesztésének meghallgatása után ő Felsége kijelentette, hogy elhatározását függőben hagyja. *Bánffy* erre arra figyelmesztette ő Felségét, hogy holnap a képviselőház s holnapután a főrendiház tart ülést, s hogy különösen az egyházpolitikai javaslatok tárgyalásának a legnagyobb fontosság tulajdonítható.

Bánffy e megjegyzésére ő Felsége határozott formában azt válaszolta, hogy a parlament munkásságának nem szabad megszakadnia.

Ezzel az audienciának, mely alatt ő Felsége *Bánffy* miniszterelnökkel szemben ismételen kívül tette *kegyességet* tanusított, vége volt.

Bánffy, ki Bécsbe érkezése óta a magyar miniszterium palotáját el nem hagyta, a kihallgatásról ismét oda tért vissza, hol ugy az audiencia előtt, mint után *Jósika* báró miniszterrel konferált.

Ejjel a miniszterelnök Budapestre utazott vissza.

Ő Felségének ama határozottan kifejezett óhajta, hogy a parlamenti munkálkodás tovább folytattassék, az egyetlen szimptóma, mely a jelenlegi helyzetet kedvezőnek mutatja be.

Mint illetékes helyről jelentik, a válság erősebbé, illetőleg: állandóvá tételének okai nem annyira Bécsben, mint *Budapest* *na* *k* keresendők. Ha ő Felsége *Bánffy* előterjesztésének értelmében határoz s ez az egyházpolitikai javaslatok tárgyalása előtt ma következnek be, akkor a várható következmények osirájukban fosztatnának meg veszélyes jellegüktől. Ezt a lehetőséget azonban most nem várhatni, már csak azon oknál fogva sem, mert holnap ő Felsége a porosz katonai küldöttséget fogadja s ennél fogva reprezentációs kötelességek fogják ő Felsége idejét körülbelül három napon át igénybe venni.

Ez utóbbi eshetőségnek az lesz a hatása, hogy *Bánffy* miniszterelnök s *Ház* *hétfői* ülésén kénytelen lesz kijelenteni, hogy *Helffy* interpellációjára nem válaszolhat s ez botrányokat idézhet elő s kedden a főrendiház az egyházpolitikai javaslatokat elvetheti. Ha az előbbi eset be nem következnek is, tekintetbe veendő, hogy nagyon valószínű, hogy a hosszadalmas válság, melyet többé leplezni nem lehet s a *Kálnoky* *na* *k* adott bizalmi nyilatko-

zat kedvezőtlen hatással lehetne a kormány javaslatára a főrendiházban.

Bánffy a maga előterjesztéséről az elégtételadást illetőleg mélyen hallgat, de hír szerint az elégtételadás módzatainul a következő három módozatot ajánlotta, melyek közül a harmadik képezi a nehézséget. Nem a Vatikán elleni revanche képezi a nehézséget, mely, amint már jelentettük, utban van; nem a magyar miniszterelnököknek adandó eklatáns bírsalmi nyilatkozat, — nem es a két ok az, mely az uralkodót arra bírta, hogy a nyomban ne mondjon határozatot. — A közös külügyminiszter állása s hatalmi körének jövőben való precíz meghatározása az, melyet Budapestről kívánnak a jövőben való összeütközések elkerülése céljából, ez az a caudiumiuga, melyen oly nehézséget tudnak áthaladni. Oly momentum ez, mely alkalmas egy közjogi kérdést szőnyegre hozni, melyet legfelsőbb helyen es idő szerint el akarnak kerülni. — Hogyan s mikor történjék ez, ettől függ a válság sorsa.

Ugyancsak egy vasárnapi bécsi levél írja:

A Bánffy-Kálnoky féle viisszál ügyében a várt döntés ma nem következett be. A király reggel Bécsbe érkezett, és közvetlenül Lainzba hajtattott, ahová az uralkodó egyenes meghívására Kálnoky gróf külügyminiszter is a délelőtt folyamán kiment és délután egy órakor egy órai kihallgatáson fogadtattott.

Bánffy miniszterelnök és Jósika Samu ő Felsége személye körüli miniszterek ma reggel Bécsbe érkeztek és a magyar miniszterium palotájába szállottak.

Az egész délelőtt folyamán itt, valamint a Ballplatzon levő palotában folyton tartottak a megbeszélések Bánffy, Kálnoky, Jósika és Kállay miniszterek között; rövid időre Kálnoky és Bánffy találkoztak is a külügyminiszteri palotában, ezenkívül azonban Bánffy nem távozott a palotából.

Délután 5 órakor egy udvari fourier jelent meg a magyar miniszteriumban, mire Bánffy miniszterelnök — egy nagy aktatáskával — és Jósika báró együttesen az udvari Burgba hajtattak.

Ő Felsége röviddel 6 óra előtt érkezett meg Lainzból a Burgba és pont 6 órakor fogadta Jósika báró minisztert, ki csak néhány perozig maradt az uralkodó dolgozó szobájában, közvetlenül rá pedig Bánffy miniszterelnök jelent meg az uralkodó előtt; a miniszterelnök kihallgatása azonban szintén alig tartott 10 perozet.

6 és fél órakor a két miniszter már utban volt hazafelé a miniszteriumba, míg ő Felsége közvetlenül a kihallgatás után Lainzba tért vissza.

Bánffy bárónak ő Felsége által történt fogadtatásáról udvari körökből híre járt, hogy a miniszterelnök rövid jelentést tett az uralkodónak a magyarországi politikai és parlamenti helyzet felől és az uralkodó felhívására átnyújtotta a nunocius magyarországi körútjára vonatkozólag magával hozott okmányokat.

A király kijelentette, hogy a pólai ünnepek és az éjjeli utasás által annyira kivan merülve, hogy ma nem is határozhat, ő Felsége azonban megígérte a miniszterelnöknek, hogy a döntés a legrövidebb idő alatt meg fog történni.

Bánffy miniszterelnök kívánságára Jósika

Bécsbe marad, hogy ő Felsége rendelkezéseit bevárja.

A szabadelvű párti klubban a Bécsből érkezett híreket aránylag későn tudták meg.

Fesztetics, Erdély, Lukács és Perczel miniszterek megjelentek ugyan a körben, a hozzájuk intézett kérdésekre azonban csak azzal válaszoltak, hogy ő Felsége rövid időre fentartotta magának a döntést. — Perczel miniszter oda nyilatkozott, hogy az országgyűlés két házának munkaprogramja nem szenved változást.

Azt a körölményt, hogy a király fentartotta magának a döntést, úgy magyarázzák, hogy a kabinet lemondását a király nem fogadta el.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) Tegnap a fővárosban egész nap feszült várakozás uralgott. Még csak arról sem volt pozitív hír és biztos tájékozás, mikor fogadja a király Bánffy miniszterelnököt. Délután öt órakor jött az első megbízható távirat, mely szerint a magyar miniszterelnököt ő Felsége este 6 órakor fogadja.

A fogadtatás eredményére nézve igen kedvező előjelnek vették azon, ugyancsak Bécsből érkezett hírt, hogy az Agliardi ügyben a magyar kormány jegyzékét holnap indítják utnak a pápához.

Bécs, május 13. (Saj. tud. táv.) Ő felsége a király Bánffy Dezső br. magyar miniszterelnököt tegnap délután 6 órakor külön kihallgatáson fogadta.

A fogadtatás után Bánffy br. rögtön visszautazott Budapestre.

A király Bánffy bárónak a politikai helyzetről szóló beható előterjesztése után fentartotta magának a döntés jogát.

Igy Bánffy egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy Helfy interpellációjára körülményesebb választ adjon.

Egyébként a magyar parlament továbbra is fenakadás nélkül folytatja működését; a képviselőház és főrendiház le-tárgyalja kitűzött napirendjét változatlanul.

Bánffy fogadtatása azért késett, mert a király csak délután 5 órakor érkezett meg Bécsbe Lainzból.

Ő felsége Bánffy után Jósika br. minisztert is magán kihallgatáson fogadta.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) Az általános benyomás ez: A helyzet Bánffy fogadtatása után bizonytalanabb, noha konstatálják, hogy válság nincs. Bánffy ezuttal sem jutott azon helyzetbe, hogy lemondását felajánlhassa, legkivált azért miután a király most is nagyon kegyesen fogadta. Meghallgatta propoziczióit, aztán elhatározását néhány napra elhalasztotta, de ez elhatározásában semmi aggasztó nincs. A királyról tudvalevő, hogy fontosabb kérdésekben sohasem dönt azonnal, mindig néhány napi gondolkozási időt kér. Az elhalasztást, azért veszik ezuttal komolyabban, mert a főrendiházi tárgyalásokba a kormány döntés nélkül megy be, a mi a javaslatok sorsára esetleg visszahatással lehet.

Bánffy szerdán vagy csütörtökön ismét Bécsbe megy a király elhatározását meghallgatni. Nincs kizárva azonban, hogy a király hamarabb is dönt. Azt a körölményt, hogy a király a parlamenti tárgyalások folytatását óhajtja, általában kedvező jelnek tekintik, ugyszintén azt is, hogy Kálnoky tegnap rövid időre együtt tanácskozott Bánffyval.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.)

A tegnapi fogadtatás után, melynek eredménytelensége tagadhatatlanul bizonyos mérvű lehangoltságot keltett, ma a hangulat ismét élénkült, még pedig a kormány javára. A helyzetet ma már nyugodtabban itélik meg és különösen megnyugtató a kedélyeket az a körölmény, hogy a korona egyenes óhajtására a parlament folytatja működését.

A házban ma reggel Jósika báró kivételével együtt volt az egész kormány. Az ülés kezdete előtt tudomására jutott Ugron Gábor sürgős interpellációjára, melyre hogy választ ma nem adtak, ez a minisztertanács határozatából történt. — Hogy különben a válasz elmarad, ennek oka másrészt az is, hogy a felség döntése előtt a kormány nem óhajt ennek a kérdésnek diskussziójába bocsátkozni, különösen amikor nyilvánvaló, hogy ezek a sürgős interpellációk semmi komoly háttérrel sem rendelkeznek s mind csak az ellenzéki heccszennvedélynek köszönhetők.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) Mint egészen megbízható forrásból értesülünk, a korona legközelebbi döntése elé az irányadó politikai körök a legnagyobb megnyugvással néznek. Csaknem bizonyosra veszik, hogy a felség teljes elégtételt fog nyújtani Bánffy bárónak. Az elégtétel formájára nézve a nézetek meglehetősen megegyeznek. Valószínűnek tartják, hogy sem Bánffy kitüntetése nem fog megtörténni s elmarad a királyi kézirat is. — E helyett Bánffy báró felhatalmazást fog kapni annak kijelentésére, hogy a korona osztatlan bizalmát bírja és pedig minden eddigi hivatali ténnyére nézve. Ugy halljuk, hogy az elégtételnek ezt a formáját a komolyan számba vehető ellenzéki körök is a leghelyesebbnek s az adott helyzetbe legjobban illőnek tartják.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) Hírlik, hogy Bánffy Dezső miniszterelnök királyi kéziratban megkapja a megkívánt elégtételt. A készülődésekből stb. következtetik hogy holnap az egyházipolitikai javaslatokat a főrendiházban jelentékeny többséggel elbuktatják.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) Jósika, ki Bécsben a mai napon Kálnokyval és Paseti osztályfőnökkel tanácskozott, ma este Budapestre szándékozik utazni.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) A »Budapesti Tudósító« azon laphirt, mely szerint Agliardi nemrégén beszélt Kálnokyval, illetékes értesülés alapján megczáfolja. Kálnoky a május ötödiki ünnepély óta nem látta Agliardit.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) A »Budapesti Tudósító« tiltakozik egy helyi értesítőnk azon híre ellen, hogy a szabadelvűpárt vasárnap Bécsből csak későn éjjel kapott volna, mert hiszen mindenről pontosan értesítettett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. —

Budapest, május 13.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnar Antal, Schóber Ernő és Hévizy János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső br. miniszterelnök, Lukács László, Perczel Dezső, Wlassics Gyula, Dániel Ernő, Fe-

Járvány Géza b., Erdély Sándor, Festetics Andor gr., és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Kossuth Ferenc mandátuma ellen kérvény nem adatott be s így végleg igazolandó. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A ház így határozott s egyben megbizta az elnököt, hogy Zichyfalván rendelje el az új választást.

Elnök jelenti, hogy ő felsége a delegációkat f. évi június 6-ára egybe hívta. A választások idejét közelebről meghatározzák.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter vicinális vasutakra vonatkozó javaslatokat nyújt be.

Kiadták a közlekedési bizottságnak.

Bethlen Balázs gr., előadó betérjeszti a Vaskapura vonatkozó hitelről szóló jelentést:

Krajtsik Ferenc előadó a mentelmi bizottság jelentéseit terjeszti be különböző mentelmi ügyekről.

Elnök jelenti, hogy Ugron Gábor sürgős interpellációt jelentett. Az interpelláció az ülés végére marad.

A ház ezután harmadszori felolvasásban is megszavazta a pénztári készletekről szóló javaslatot.

Elnök a napirendre teszi meg előterjesztéseit. A ház holnap és holnapután nem tart ülést. Csütörtökön a ma betérjesztett jelentéseket tárgyalják és a bíráló bizottságba egy tagot választanak. (Helyeslés.)

A helyzet.

Ugron Gábor utal a feszültségre, melylyel az egész ország a kormányválság iránt viselkedik. Ezt a helyzetet Bánffyának köszönhetjük, aki egy interpellációra adott feleletével ránk zúdította ezt a mostani bizonytalan helyzetet. Csak súlyosbítja a helyzetet az, hogy Bánffy a veszekedés tárgyát képező Agliardi-féle nyilatkozatokból még mindeddig sem jelölte meg az inkriminált passzusokat s nem nyilatkozott arról a szerepről, amelyet a nunciának nálunk megenged a magyar urjogi felfogás. Erről pedig tudnunk kellene a magyar kormány álláspontját és felfogását ebben a kérdésben. (Elnök helyeslés a szélsőbalon.) A közlemény annál fontosabb, mert ő azt látja, hogy itt belügyi dolgot külügyi akcióval akarunk takargatni. Eddig a római beavatkozás ellen kár úgy tiltakoznia a szabadelvűpártnak, Tisza Kálmán római levelében egyenesen provokálta Róma befolyását a magyar választásokra; hisz Samassa azért ment annak idején Rómába, hogy az egyházpolitikai javaslatoknak kiesz-közölje a szent-és szélső balon.) Ezután gyors egymásutánban több heves kérdést intéz a kormányhoz, mely után fel olvassa interpellációját, a mely így hangzik:

„Agliardi nunciusz magyarországi utazása következtében küldetett e jegyzék a külügy-ministerium által a római szent-szélső és fentartja-e a kormány annak elküldése iránt követelést?”

Melyek azon tények, vagy nyilatkozatok, amelyekkel a nunciusz hatáskörét átlépte és a jegyzék elküldésére okot szolgáltatott?”

Kapott-e a miniszterelnök ur elégtételt is már azon sértésért, melylyel a külügy-minister félhivatalos támadásában illette?”

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Ezzel az ülés d. e. 11 órakor véget ért.

A főrendiház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 12.

Kezdeté d. e. 11 órakor.

Elnök: Károlyi Tibor gr.

Jegyzők: Gyulai Pál, Rudnyánszky József br., Bánffy György gr., Gáll József, Ozirák Antal gr.

A kormány teljes számmal együtt van.

Felolvasták a delegáció egybehívásáról szóló királyi kérésiratokat.

Wlassics Gyula kultuszminiszter felel Vécsey József br. interpellációjára, melyben az

auraniai perjeli állás betöltését sürgette. Konstatálja, hogy ebben a kezdeményezés a horvát kormányt illeti, de ha ez nem élt a kezdeményezés jogával idáig, annak oka az, hogy ott a kanonoki állások nincsenek mind betöltve s csak ha ez állások betöltetnek, a fokozatos előléptetés meg fog történni továbbat is. Ami a másik szóba hozott zágrábi püspöki címzet illeti, ebben a tekintetben a szükséges tanulmányokat megtette s ebben a kérdésben is intézkedni fog. (Elnök helyeslés.)

Vécsey József br. szives örömet tudomásul veszi a választ, amelyből meggyőződött, hogy a miniszter komolyan foglalkozott az általa szóba hozott kérdésekkel. (Helyeslés.)

A főrendek a választ tudomásul vették.

A napirend többi részét, a képviselőház által utóbb letárgyalt apróbb javaslatokat a főrendek vita nélkül elfogadták.

A delegációk egybehívása.

— A hivatalos lapból. —

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratokat méltóztatott kibocsátani.

I.

Kedves gróf Kálnoky! A közös ügyek tárgyalása oszljából a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében az 1895-ik évre megválasztandó bizottságot, valamint a magyar országgyűlés által az 1867. XII. t.-osikk értelmében az 1895. évre kiküldendő közösügyi bizottságot, másolatban mellékelt kézirataimmal f. évi június hó 6-ára Bécsbe egybehívtam, minélfogva megbízom Önt, hogy az illető előterjesztések megtétele iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1895. évi május hó 2-án.

Ferenc József, s. k.

Kálnoky s. k.

II.

Kedves báró Bánffy! A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyűlés részéről az 1867. évi XII. törvényosikk értelmében az 1895. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján az 1895. évre megválasztandó bizottságot a részökre törvényileg meghatározott teendőik elintézése végett folyó évi június hó 6-ikára Bécsbe ezennel egybehívom.

Midőn ehhez képest egyuttal közös ministeriumaimat alkotmányoszerű előterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Önt, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s e bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1895. évi május hó 2-án.

Ferenc József, s. k.

B. Bánffy, s. k.

A Bánffyhoz teljesen hasonló szövegű királyi kérésiratot kapott Windisch-Grätz herceg osztrák mini sterelnök is.

A halál aratása.

Az életuntság ismét áldozatot követelt. Figyelemre méltó körülmény ez, mert az öngyilkosok egy nagy százaléka követi el végszetes tettét ebből az indokból.

A jeleneset a következő: Brinmann Vilmos az aradi állam vasutak egy nyugdíjazott hivatalnok napok előtt nyomtalanul eltűnt. Hozzátartozói természetesen jelentést tettek a kapitányi hivatalnál, mely el is rendelkezte az elveszett országszerte való körözését.

Eredményt azonban nem tudott felmutatni a hivatalos kutatás.

Vasárnap történt, hogy a révészek ki-

fogtak a Maros vizéből egy holttestet a Winkler-féle börgyár közelében.

A közszemlére kitett holttestben Brinmann ismerték fel hozzátartozói. A család az öngyilkosság okát egyedül az életuntságban leli, melynek szimptomáit már régebben tapasztalták rajta.

Temetése tegnap ment végbe a temető halottas kamrájából.

Roznitsky Ilona aradi szobaleány szintén megundorodott az élettől és ennek az undornak az lett a következménye, hogy a Marosnak ment.

A tulajdonképeni ok, hogy mi lehetett, mely őt arra ösztönözte, nem lehet biztosan tudni s csupán a sejtés áll rendelkezésünkre, mely azt mondja a szobacizmust valószínűleg reménytelen szerelem a halálba.

A halál különben nem sikerült néki, mert a sertéshizlalónál még életben kifogták.

Hirtelen halál ragadta el az élők sorából Keresztess Szilveszt aradi lakosnót.

A napokban még ép egészségben volt, sőt az elemi osztályosok majálisán is részt vett és vasárnap reggelre halva találták a Fejszutozai lakásán.

Tisch Mór kertületi orvos a hirtelen elhunynál szívvelhűdést konstatált.

A szivtelen anyák történetéhez egy újabb adalék a ménési eset.

Krisnyik Mikolaj panaszt emelt a saját felesége ellen, aki állítólag gyermekének gyilkosa. Kuruzslással idő előtt küldte másvilágra magzatát.

A radnai királyi vizsgáló-bírószág már megindította a vizsgálatot a bűnös anya ellen.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 765.4 milliméter, délután 2 órakor 768.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 14.0, délután 2 órakor C° + 22.5. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DK. 2. délután 2 órakor EK. 4. Felhőzet: reggel félborult, délután félderült. Csapadék az előbbi 24 órában: 1 milliméter mennyiségessel.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 14. —

Változás nem várható.

HIREK.

Május 14. Kedd. Róm. kath. naptár: Bonifác. — Protestáns naptár: Bonifác. — Görög-keleti naptár (május 2.): N. Athanasz. — A nap két 4 óra 26 perces, — nyugszik 7 óra 26 perceskor.

Szabadságharozati emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van azordán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Június 2. A hadász-egylet júniális a Csálai erdőben.

Nyáron az egész fürdő évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet, ha azt a kiadó hivatali idejekorán közlik.

— Rendkívüli kiadásunk. Az „Aradi Közlöny” tegnap kora reggel rendkívüli kiadásban számolt be ismét olvasóinak a politikai helyzetben beállott legújabb fordulatról: Bánffy miniszterelnöknek a király előtti fogadtatásáról s az Agliardi-ügyből kifolyólag a Vatikánnak küldendő jegyzék sorsáról. Mind-ezeket mai számunk bécsi és budapesti táviratok alapján körülményesen tárgyalja.

— A miniszter közönete, Gróf Weichheim Frigyes aradmegyei nagybirtokos 5000 forintos alapítványt tett szegénysorsu gyulai születésű és illetőségű ifjak ösztöndíjazására.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter nevesített, ezen a tanügy előmozdítását célzó áldozatkész és hazafias cselekedeteért köszönetét és elismerését nyilvánította.

— **Fábián László** Arad sz. kir. város és Aradmegye főispánja vasárnap este családjával együtt felutazott Budapestre. Kisérteükben ment Naohinébel Odón is. A főispán pár napot tölt a fővárosban.

— **Az eladott légszeszgyár.** Az aradi légszeszvilágítási részvénytársaság alkuban van egy belga-francia részvénytársasággal, mely társaságnak a kontinensen eddig már mintegy hatvan gázgyár van a birtokában. Ez a társaság meg akarja venni az aradi légszeszgyárat, ha ugyan az eladáshoz a városi és társulati közgyűlés is hozzájárul. Az új részvénytársaság olcsóbban szolgáltatná a gázt a városnak, ami a még hátralévő szerződési időtartamra száznegyvenezer forint nyereséget hozna. A két társaság egyelőre csak elvben fogadta el az adásvétel ügyét, s a végleges döntést a közgyűlésre bizza. Remélhető azonban, hogy a terv megvalósul, s már az ősszel az új részvénytársaság veszi át a kezelést.

— **Adók biztosításának előkészítése.** Ez év folyamán újból biztosítandó lesz a bor- és sörital-adó, a hus- és cukorfogyasztási adó és a szeszitalmérési adó az 1896—1898. évekre. A pénzügyminiszter szükségét látta annak, hogy az eme biztosításokhoz szükséges előmuunkálatok fontosságára már most felhívja az aradi kir. pénzügyigazgatóság figyelmét is. Tudomásukra hozza a pénzügyigazgatóságoknak nevezetesen azt, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az országban elfogyasztott cukornak és sörnek körülbelül egy harmada nem rovatik meg a cukor-fogyasztási, illetőleg söritaladóval. E kedvezőtlen jelenség okát abban találja a miniszter, hogy az adók biztosításának alapjául szolgáló adatok nem ölelték föl a teljes fogyasztást, a mi részben a csempészkedésnek, de még inkább az adatok kinyomozásánál követett hanyag, sőt olykor fölületes eljárásnak tulajdonítandó. Szükséges ennélfogva, ugymond a miniszter, hogy a sör- és cukor-fogyasztás összeírására kiváló gond fordítassék a pénzügyigazgatóságok igyekezzenek oda hatni, hogy az összeírás eme cikkeknel is a fogyasztásnak megfelelő legyen. Az összeírási munkák július 15-ig minden községben nézve okvetlenül befejezendők akként, hogy a községekkel való egyezkedési tárgyalások július második felében minden fennakadás nélkül megtörténhessenek.

— **Tűz a jégveremben.** Tegnap este nyolc óra tájban megszólalt a tüzet-jelző trombita. A tűz a belvárosi Korház-utóza végén levő jégveremben tört ki. A telek, hol a jégverem áll, Dániel Lajosé, míg a jégverem Dóma kocsistól tart. A tűz nem okozott nagy kárt, mivel a helyszínen megjelent tűzoltók rögtön eloltották az eddig még ismeretlen okból keletkező tüzet. Nyolc óra felé már bevonultak a tűzoltók a laktanyába.

— **Huszonöt millió forint Aradon.** Hihetetlen forgalma van az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnak, dacára, hogy nem az első rangban áll az országban. A forgalom nagysága felett meglepedését fejezte ki Adámóy István pénzügyminiszteri elnök titkár, a ki a napokban Aradon időzött, s aki a legpontosabban megvizsgálta a pénzügyigazgatóság és állami adóhivatalnak bámulatos nagy ügykörét és forgalmát. Tekintve azt, hogy az aradi magy. kir. adóhivatal ma az országban az ötödik helyen áll, de forgal-

mi tekintetben a pénzügyminiszteri vizsgálóbiztos jelentése szerint csaknem az első helyet foglalja el. Így reményességünk lehet rövid idő alatt arra, hogy az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság és adóhivatal első osztályu jelleggel fog felruháztatni. Az aradi adóhivatalnak az elmúlt évben 25.277,498 frt 65 kr készpénz forgalma volt. Tisztán kötvényekben 6.320,370 frt 52 kr. Egyenes adókban befolyt 1.081,931 frt 87 kr, fogyasztási adóban 3.642,000 frt. Dohányjüvedékből 671,000 frt.

— **Az aradi hírlapírók és írók köre** tegnap délután Brankovics György elnökelete alatt választmányi ülést tartott, melyen a választmányi tagok nagy számmal jelentek meg. Tárgyalás alá került első sorban Pósa Lajos fővárosi író fogadtatásának kérdése, aki a hó végén Aradra érkezik. A kör megállapodott abban, hogy miután Pósa aradi vendégszereplése néhai Borcsa Janka emlékével van szoros kapcsolatban, az elhunyt iránti kegyelet tekintetéből Pósa Aradon időzése alkalmából ünnepeket nem rendez, hanem az indóházban a tanító testület által történő fogadtatásnál képviselteti magát, meghívja őt a kör helyiségébe s általában gondoskodik arról, hogy Pósa ittélte minél kellemesebbé téssek. Ezután a tagfelvételek eszközöltettek, melynek során fölvetettek alapító tagokul: Dr. Máté Lajos országgyűlési képviselő, Aradi első takarékpénztár, Arad csanádi gazdasági takarékpénztár, Aradmegyei takarékpénztár, Aradi ipar és népbank, a szegény tanulókat segélyező egyesület, rendes tagokul: Nikolics Dóme, dr. Káldy Gyula, Csák Csirjék, Szondy Géza és Niedermayer Tóbiás. A tag felvételek után több sorsosan vett belügy került elintézésre s ezzel az ülés véget ért.

— **Társas kocsik Aradon.** A nyári szezon, de különösen a majálisok idején, mikor a város apraja-nagya megy ki a zöldbe egy-két vig órát, tölteni a friss szabad levegő alatt, általános a panasz nálunk, hogy a közlekedés oly rossz, oly kényelmetlen, hogy — eltekintve attól, miszerint igen sok család csak e miatt is kénytelen lemondani erről az egyedüli üdülő helyről — ha más nem is, de es. bizonyára meghazudtól abban, hogy nagy város vagyunk. Pedig a városnak, ha feladatának minden tekintetben meg akar felelni, gondoskodnia kellene arról, hogy polgárai, kik egész héten át a poros, dugott városi levegőben nehéz munkával töltik el idejüket, alkalmuk, mondjuk legyen egy kis üdülést szerezni. Ebből a szempontból indultak ki Bauer Gyula és Mihály Mátyas, mikor egy részvény társaság szervezésén munkálkodnak, mely a közlekedést a családi erdőbe és vissza önműködő társas kocsikkal eszközölje. E célból négy kocsit már megrendeltek, hogy a város saját szemével győződhessek meg azok szélszerűségéről. Ha tervök sikerül, egy a vasuti indóház és temető közti vonalat is összekötik hasonló kocsikkal. Reméljük, hogy Aradváros pártolni fogja ezt a tervet mely utóvégre csakis az ő javát szolgálja s a derék kezdeményezőket munkájukban töle telhetőleg támogatja.

— **Műszaki szemle a Maros mentén.** Az eddig befejezett partvéd és szabályozási munkálatokat a Marosmentén behatóan megvizsgálja e hét folyamán a kereskedelmi miniszter kiküldötte, Münsberger műszaki tanácsos, ki szombaton reggel érkezett Aradra. Hétfőn, Sántai főmérnökkel megkezdte szemle-utját s Hosszuszóig minden befejezett munkálatot megismeri. A mezőhegyesi zsillipet is megtekintik. A szemle eredményéről részletes jelentést terjeszt Münsberger műszaki tanácsos a miniszter elé.

— **Rezervisták bucsuja.** A május 1-én tizenhárom napi fegyverszolgálatra bevonult rezervisták tegnap bucsúztak el a katona élet-

től. Délelőtt még az előző szolgálatot gyakorolták a glogovicsi és zádorlaki mezőségen s délután már levetették a mundaert, mely alatt bizony eleget izzadtak, eleget fáradtak. A hadtestparancsnok szemlélén ők is résztvettek s a kapott dícséretből ők is kivették jogos részüket s főleg azt a tudatot, hogy véssz idején a haza bátran számíthat az ő védelmükre is. Ma már csivil ruhában mérik végig az utókat s nevetve viczolódnek a sok epizód bakatörténet felett.

— **Egl háboru.** Még bele sem kerültünk igazán a nyárba s a felsőkabátok is tényleges szolgálatban vannak, máris égháboru és sivatár csapott át fejtünk fölött. Vasárnap délután, ugy 2 óra körül tört ki az égháboru, dörgéssel és villámlással riasztván szét a sétálókat. S csakhamar megeredtek az ég csatornái, kevés, de jótékony esővel árasztván el a bizony már-már sümjuhozó földet. De egyéb hasznos dolgot is cselekedett a zápor. Szépen megtisztogatta a porral berakott utókat. A mire bizony már nagy szükség is volt, mert a szél által fölkaavart por tűrhetlenné tette az utózákon való sétálást. A zápor után még a levegő is üdőbb, tisztább lett. Mint halljuk, Arad környékén több helyen jéggel vegyesen köszöntött be az a kis próba égi háboru.

— **Jegyző választások.** Fekete Gyarmaton csütörtökön, Sajtényban pedig e hó 21-én lesz a jegyző választás.

— **Rendkívüli választmányi ülést** tart a hó 15-én azaz szerdán délelőtt az „Aradi hírlapírók és írók köre”. Az ülés délelőtt 11 órakor kezdődik a kör rendes helyiségében. A tagoknak az ülésen teljes számban való megjelenését kéri Brankovics György elnök, Hrabovszky Lajos titkár.

— **Bevonják a I és IO krajezárosokat.** A pénzügyminiszteriumban, mint teljesen megbízható forrásból értesültünk, most dolgozzák ki a tíz krajezáros ezüstpénz és egy krajezáros rézpénz bevonására nézve megállapítandó szabályokat és módokat. A bevonandó váltópénzek együttes értéke mindössze negyéd fél millió forintot tesz ki. A bevonásnál azonban egyéb költségek is vannak. Így a bevonandó tiszta ezüst egyszerű kiválasztása közel 30,000 frtba fog kerülni. A pénzügyminiszterium a bevont váltópénzek megfelelő új értékű váltópénzt fog veretni s nevezetesen fontosságot tulajdonít a tizfilléres nikkelpénznek és az egyfilléres rézpénznek, melyek eddig csak csekély mértékben kerültek forgalomba.

— **Katholikusok mozgalma Aradon.** Fentírt osim alatt az „Aradi Híradó” tegnapi száma a következőket írja: Említést tettünk mult számunkban azon mozgalomról, melyet az aradi katolikus hívek zöme megindított egy Aradon felállítandó és a város tulajdonát képező templom építése érdekében. A mozgalom most már komoly alakot öltött s tény, hogy azok, kik a mozgalom élén állanak, jövő vasárnap értekezletre hívják össze Arad város katolikusait a város háza egyik gyülestermébe, hol a szükséges lépések felett hoznak határozatot. Mint halljuk, tervbe van véve egy sorsjáték rendezése az izr. nőegylet által nemrég rendezett sorsjáték mintájára, mely mintegy 30—40 ezer forint bevétellel kecsegtet. Ily módon a templom építésre szükséges összeg mihamar összegyűl s Arad város nagy idők után abba a kellemes helyzetbe jut, hogy saját temploma lesz, aminek hiánya eddig bizony nagyon érezhető volt. Mikor ezt örömmel konstatáljuk, egyben sajnálattal és megütközéssel kell megemlítenünk, hogy Jánosy Demjén minorita rendfőnök a katolikus hívek óhajával ellentétes állápontra helyezkedve, s szép mozgalomtól teljesen távol tartja magát s azzal szemben nem tiholt ridegséget tanúsít.

— **Üngyilkosság a vasuton.** A tegnap este Aradról Budapestre menő vonaton utazott Brenner Éva, romániai brailai születésű 36 éves férjes asszony, a ki mikor a vonat

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.
Szinészet Pankotán.

— Saját tudósítónktól —

Zsefolt ház előtt kezdte meg Lukácsy és Fekete társigazgatók jó erőkből álló társulata előadásait. — Meleg pártolás, általános tetszés méltán megérdemelt — mert igazán jót produkálnak.

Csiky Gergely „Orók törvénye” ment elsőnek, aztán „Az új honpolgár” Kövesy bohózata, „Asszony verve jó” Lukácsy népsziműve. — Az elsőben M. Till Róza (Sylvia), Teleki Nelli (Judith), Demény (Orláthi), Szedlarik Anna, Fekete és Kiss Laura részestültek tetszésben.

Till Róza perfekt értelmes színésznő meleg, őrzelmes átgondolt játékkal, Feleky Nelli ez a bájos kis színésznő — aki csak alig végezte a képezdét, már is elfogadhatót nyújt ügyes természetes játékaival, szép organumával. — „Az új honpolgár”-ban az egyik primadonna Erdélyi Kornélia mutatkozott be és kellemes csengő hangjával, szép alakjával tapsra ragadta a szép diáingvált publikumot; több dalát meg is ujráták és mi is elismeréssel mondhatjuk a kisasszonynak, hogy ha játéka némi modorosságából vesszít — a vidék egyik legjobb primadonnája lesz.

Mellette különösen Bánfalvi és Toldi tünnek ki, előbbi pompás kabinet — alakításával, utóbbi jóízű humorával. — „Asszony verve jó”-ban a másik primadonna Erdélyi Margit és az Aradról már jól ismert baritonista Csige Lajos léptek fel; mindkettő sokkal régibb rutinirtabb színész sem mint külön méltatás igényelne.

Szóval oly jó a társulat hogy méltán megérdemlik a szép pártolást.

* Az aradi nyári színház kérdését napunk már két ízben hosszabb cikkben ismertette és méltatta. Az aradi színház igazgatója Leszka y András tegnap intézett levelet Schreyer Harryhoz a színház tervezőjéhez. Leveleiben melegen nyilatkozik a színház állandósítása mellett, csupán arra hívja fel Schreyer figyelmét, hogy a színház lehetőleg nagyra csejálja. Szeretné, ha a nézőtér legalább kétezer embert magába fogadhatna, melyből a legtöbbet igérő karzatra hatszáz ember esnék. Kéri egyúttal Schreyert, hogy a tervek készítésénél legyen figyelemmel arra, mikép a színpad nagy, és hátul kinyitható, nagy zsinórpadlással és mély súlyestőkkel legyen ellátva. Ez a látványosságok színrehozatalához szükséges. Schreyer az igazgató észrevételeit közli Vertán Adorjannal a tervező építésszel.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 13. (Saj. tud. táv.) A „Budapesti Tudósító” jelenti. A főrendiház holnapi ülésén nem fog hosszab vita kifejlődni, mivel az elfogadott szakaszok újabb vita tárgyát nem képezhetik.

A véletlen áldozata.

Miskolcz, május 13. (Saj. tud. táv.) Sajószentpéteren F a z e k a s Tasziló joggyakornok J a n o v i t s Jenő községi aljegyzőt vaddisznó helyett véletlenségből agyonlőtte.

Ujabb földrengés.

Laitach, május 13. (Saj. tud. távirata.) Három újabb földrengési lökést éreztek Laitachban. Az utolsó jelentékenyen megrendítette a már megrepedezett házakat.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, május 13.

G a b o n a ü z l e t: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv gyenge volt a az

irányzat lanyha lett, elkel 10,000 mm. néhány krral olcsóbb áron.

	maxima	kilogramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	7.67 ¹ / ₂
"	200	81.	7.67 ¹ / ₂
"	100	81.	7.75
"	100	61.	7.57 ¹ / ₂
"	100	80.	7.57 ¹ / ₂
"	100	80.	7.65
"	100	78.	7.50
"	100	77.	7.40
Pestvidéki	200	80.	7.55
"	300	80.	7.57 ¹ / ₂
"	600	79.	7.57 ¹ / ₂
"	200	78.	7.50
"	100	78.	7.50
"	100	78.	7.50
"	100	78.	7.50
Székesfehérvári	1000	80.	7.65
"	100	79.	7.60
"	300	79.	7.60
"	1200	79.	7.50
"	200	78.	7.55
Tolnai	200	79.	7.50
Bihari	100	80.	7.90
Felső-tiszai	200	79.	7.47 ¹ / ₂
"	200	78.	7.7 ¹ / ₂
"	200	78.	7.37
Zab	200	7.05	
"	100	6.95	
"	100	6.77 ¹ / ₂	
"	100	6.70	

Határidőslet: Amerikából érkezett szilárdabb jegyzések dacára nálunk lanyhán indult az üzlet buzában. s tekintettel a gyenge üzletmenetre úgy zárult is. — Tengeri változatlanul indult s közepes forgalom mellett s gyenge vásárlások következtében zárlatig változatlan maradt. — Zab és roza csekély üzlet mellett valamivel lanyhábbak.

Zárlat 12 órakor:

Ószi buza	7.38—7.40
Buza májusra	7.42—7.45
Tengeri májusra	6.68—6.70
Tengeri augusztusra	6.82—6.84
Ószi roza	6.63—6.65
Ószi zab	6.28—6.25
Repose	11.55—11.60

Külföld: New-York: buzára ³/₈ szilárdabb, tengerire változatlan. Chicago: buzára ¹/₈—¹/₂ szilárdabb, tengerire ¹/₈—¹/₄ lanyhább. Páris csendes, London és Liverpool változatlan.

Ertéktőzsdé: Tegnap igen gyenge magánforgalom után ma lanyhán indult az üzlet, míg később bécsi szilárdabb jegyzésekre úgy nemzetközi mint helyi papírok meg-szilárdultak.

Zárlat 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	399.50
Magyar hitelrészvény	459.25
Oszták államvasut	427.50
Rima-Murányi	275.—
Lombard	103.50

Szeszűzlet.

— Május 13. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban ayora szent 58.—, kicsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter ¹/₂ beleértve 26 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. május 13.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	122.75
Magyar koronajárdék 4 ¹ / ₂	99.—
Magyar arany 4 ¹ / ₂ ‰	126.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ ‰	103.75
Magyar keleti vasut 1876.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyeresemény-sorsjegy kölcsön	162.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	150.—
Oszták papírjárdék	101.25
Oszták járdék ezüst	101.25
Oszták járdék arany	128.50
Koronajárdék	101.50
1860-iki államsorsjegyek	158.—
Oszták-magyar bankrészvény	1075.—
Magyar hitelbank részvény	459.50
Oszták hitelbank részvény	399.40
Oszták-magyar állam vasut	427.75
20 frankos arany (Napoleonador)	9.67
Német birodalmi márka	59.40
London	122.15
Páris	48.45
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	98.—

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. május 13.

Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	99.15
Magyar hitelrészvény	459.50
Oszták hitelrészvény	399.75
Anglóbanc részvény	178.—

Laenderbank részvény	290.70
Bécsi bankgyesületi részvény	165.80
Déli vasut részvény	104.—
Oszták északnyugati vasut részvény	427.—
Oszták északnyugati (Elbevolgyi) részvény	293.25
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	277.—
Brassói kőszénbánya részvény	—
Dunagőzhajzási részvény	577.—
Lloyd-társulat részvény	586.—

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 13. ó. 5 óra.

F	Ár	Irány	100 kg. ár	
			frtől	frtig
Buza bányási új	7.40		7.40	7.65
Buza tiszavidéki	7.45		7.45	7.70
Buza pestvidéki	7.40		7.40	7.65
Buza fejezmegyei	7.40		7.40	7.65
Buza bácskai	7.50		7.50	7.75
Roza új, I-od rendű	6.35		6.35	6.40
Roza új, II-od rendű	6.30		6.30	6.35
Arpa takarmány	6.40		6.40	6.60
Arpa égetni való	6.65		6.65	6.90
Arpa sörfőzdei	7.10		7.10	8.10
Zab	6.85		6.85	7.10
Tengeri bányási	6.85		6.85	6.90
Tengeri másnemű	6.80		6.80	6.85
Káposzta-repose bányási	—		—	—
Köles	6.20		6.20	6.30
Buza márc.-ápr.	7.38		7.38	7.40
Buza szept.-okt.	7.42		7.42	7.44
Buza máj.-jun.	6.82		6.82	6.84
Roza szept.-okt.	6.70		6.70	6.72
Tengeri máj.-jun.	6.88		6.88	6.95
Tengeri jul.-aug.	—		—	—
Tengeri októberre	—		—	—
Zab márc.-ápr.	6.23		6.23	6.27
Zab szept.-okt.	—		—	—
Káposzta-repose aug.-szept. 1894.	11.55		11.55	11.55

VIZJELZÉS.

1895. évi május hó 13 án reggel 7 órakor észlelt viszállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőknél.

Észlelési állomás	Mérték °	Időjárás	Viszállás	
			ostimétr.	ostimétr.
Branyoska	+ 18°	felhős	+ 124	—
Gyulafehérvár	+ 8°	felhős	+ 60	—
Arad	+ 14°	derült	+ 17	—
Makó	+ 18°	derült	+ 168	—
Szeged	+ 15°	felhős	+ 548	—

▲ + jel a 0 feletti hőmérsék és vizzállásokat jelzi.
▲ — jel a 0 alatti hőmérsék és vizzállásokat jelzi.
Arad, 1895. május 9.

A m. kir. folyammérési hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Május 13. —

Fehér Kereszt szálloda: Prokop Gyuláné magánúró. Kevermes.

Náder szálloda: János Győző jószágigazgatósági fogalmazó, Temosvár. Nagy Kálmán tiszár, Kolozsvár. Balogh Károly jószágigazgatósági számvizsgáló, Temosvár. Schmidt Henrik kereskedő, Segesvár.

Felölős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.

Uj üzlet!
A confectiohoz.

Nagy választék

férfi-, női- és gyermek felöltőkben.

Arad, Andrásytér 14. sz.
(Hermann-palota.)

Telefon 281.

276

Olcsó, szabott árak!

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nyujtsunk kezet a szerencsének! 500,000 Márka

mint főnyereményt legkedvezőbb esetben nyújtja a hamburgenyi nagy pénzszórást, mely az államtól engedélyesve és biztosítva van, melyeken

11,348.795
márka

a bizonyos nyeremény.

Ezen előnyös sorsjáték nyereményei dacára, hogy a tervezet szerint csak

115,000

darab sorsjegyet van kibocsátva, melyek a következők:

A főnyeremény
500,000
Márka.

További nyeremények:

1	300000
1	200000
1	100000
2	75000
1	70000
1	65000
1	60000
1	55000
2	50000
1	40000
3	20000
21	10000
56	5000
106	3000
231	2000
812	1000
1415	400
39755	155

15290 drb á 300, 200, 150, 134, 100, 98, 69, 42, 20 Márka.

Ezen felsorolt nyeremények körül első sorban 2000 kerület sorolás alá 117,200 Márka összerértékben.

A főnyeremény 1-és osztály 50.000 márkából, a 2-ik osztályban 55.000 márkára emelkedik, a 3-ikban 60.000, a 4-ikben 65.000, a 5-ikben 70.000, a 6-ikben 75.000, a 7-ikben 80.000, az első nyerem. 300.000, és végül 500.000 márkára emelkedik.

Az első nyereményhúzásra, mely hivatalosan lesz tudatva, az egész eredeti sorsjegy csak 3.50 frt a fél eredeti sorsjegy csak 1.75 frt a negyed eredeti sorsjegy 0.90 frtba kerül. Mindama megbízások, melyek direkt cégünkhez intézettek vagy a pénz előleges be-küldése vagy utalvány vagy pedig az összeg utánvétele mellett a legnagyobb pontosságú intézettek el, és mindenki birtokába jut egy, az állami oszmerrel ellátott eredeti sorsjegyeknek.

Rendelőknél a szükséges hivatali tervezetek ingyen lesznek mellékelve, melyekből a nyeremények beosztása, a különféle osztályhúzásokra, mint az illető betéti összegek láthatók és küldünk minden ház után érdekelteinknek legnagyobb készséggel hivatalos jegyzéket.

Kiváratra küldjük a hivatalos tervezet előlegesen betekintés végett bérmentve és kijelentjük továbbá készségesen nem tesszünk sorsjegyeket az összeg visszafizetése ellenében a huzás előtt visszavenni.

A nyeremény összegek kifizetése rögtön és tervszerűleg állami biztosítók mellett eszközöltetik.

Gyűjtődénket már többször eszernacs kísérté és érdekelteinknek már többször nagy összegetek fizettünk ki u. m.

250,000 100,000
80,000 60,000 40,000

és többi nyereményeket.

Előre láthatólag egy ilyen szelvényre számíthatunk és kérjük, hogy a megbízásokat és rendeléseket minél előbb eszközölhessük, minden esetben még május 20-ika előtt eszközölni kégyeskedjenek.

Kaufmann & Simon,

bank és váltóüzlet
HAMBURG.
870

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.

10193/II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Kassa állomásán a felvételi épület kibővítésének, illetőleg a felvételi épület Abos felőli végén egy toldalék épület hozzáépítésének és a belső beosztás némi átalakításának biztosítására szentes nyilvános versenytárgyalás hirdettetik. A tervek az ajánlati költségcsimítás, a szerződési és ajánlati minta ugyszintén a pályázati feltételek, a miskolczi üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, Szemere-utca 29. sz. I. emelet, valamint Kassán a kassai osztálymérnökségnél Barkóczy-tér 5. szám alatt, első emeleten a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A munkára teendő ajánlatok 1895. évi május hó 25-ig déli 12 óráig alulirott üzletvezetőség általánál nyujtandók be.

Az ajánlat 50 kros, a hozzá tartozó mellékletek pedig ivenkint 15 kros bélyeggel ellátva lepecsételve és a borítékra a következő felirattal ellátva nyujtandó be:

„Ajánlat Kassa állomáson építendő toldalék épületre.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon azaz 1895. évi május hó 24-én déli 12 óráig 600 frt, azaz hatszáz o. é. forint bánatpénz teendő le a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál, készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Az értékpapirok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam 90%-val számítva fogadtatnak el, de soha névértéken felül.

Csak ideje korán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Táviratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkező ajánlatok el, vagy el nem fogadása iránt a miskolczi üzletvezetőség fenntartja magának a szabad döntési jogot.

Miskolcz, 1895. május hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetőség.

4737

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak üzemében álló Bács-Bodrogh vármegyei h. é. vasutak Zenta állomásán 1895. évi november hó 20-án megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra az 1898. évi november hó 19-ig terjedő bérlete iránt szentes pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntenek el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zenta állomásán lévő vendéglői üzletre. 4737. számhoz.

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1895. évi május hó 21-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetősége titkári hivatalához címezve posta útján térti vevény mellett nyujtandók be, bánatpénz fejében pedig 100 azaz százaz frt készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapest 1895. évi május hó 20-án déli 12 óráig leteendő egy posta útján is be-küldhető.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb, utolsó s a névértékét meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (Külső Kerepesi ut II. ház. II. emelet 29-ik ajtószám.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmökben kötelezőnek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapestben, 1895. márczius 13.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

M. k. államvasutak Üzletvezetőség Debreczenben.

9667/1895. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasuti vendéglői bérlete lejár; ugyan azon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglői bérletére ezenel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán lévő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevényel nyujtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 az az kétszáz o. é. forint készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában Hungária kávéház épület, II. em. 12. ajtó, a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12. és d. u. 2-4 óráig) megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzletvezetőség.



7767/1895.

Hirdetmény.

A Szárazér szabályozó társulat pótárterfejesztése kapcsán ezuttal is értesítették mindazon földbirtokosok, akik a társulat részéről erről közvetlenül is értesítve lettek, hogy a pótárterfejesztési munkálatokat 30 nap alatt Makón a társulati irodában betekintheik és földjeiknek a érdekeltségük elleni kifogásaikat a Szárazér szabályozó társulat miniszteri biztosságához címzett beadványban ugyancsak 30 nap alatt megtekintheik.

Arad, 1895. április 16.

A városi tanács.



5443/1895,

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvényzikk módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895-96-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméltóságot m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldöttén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

Tíz év óta a kereskedelemben. Tíz év óta a kereskedelemben.

Kozmetikus

VASELINE-KÉSZÍTMÉNYEK

Hell G. és társ. vaseline gyárából.
Troppanban és Bécsben

Fehér vaseline

elegánsan felszerelt üvegszele-
cékben 4 30 gr. 25 kr.
dísz. bádogszelelcékben
4 15 gr. 10 kr.
dísz. bádogszelelcékben
4 30 gr. 15 kr.Kitűnő szer a bőr ápo-
lására, csodagyógyszer
alap kenőcsök, massa-
gé stb. számára.Sárga természetes Vaseline
dísz. bádogszelelcékben
4 15 gr. 10 kr.
" " 4 30 gr. 15 kr.A bőr ápolására, égési
sebek gyógyszerül is,
massage-, kenőcsökhöz
stb. kitűnő.Vaseline cold cream
eleg. üvegszelelcékben
4 20 gr. 20 kr.Felülmulja a közönsé-
ges coldoreame, cráme
és hőkenőcsöket. Nát-
hánál különösen becaes.Salicyl-vaseline
eleg. üvegszelelcékben
4 20 gr. 25 kr.Kozmetikumul szolgál,
csodagyógyszer, ajak-
kenőcs-santiseptikum.Horgany-vaseline
eleg. üvegszelelcékben
4 20 gr. 25 kr.Mint csodagyógyszer
feldörzsölt bőrhelyek
bőrkiütések stb. ellenVaseline hajnövesztő kenőcs.
elegánsan felszerelt üvegszele-
cékben 4 45 gr. 35 kr.
egyszerűen felszerelt üvegsze-
lelcékben 4 30 gr. 25 kr.Mint kitűnő hajnövesz-
tő szer pikkelyképző-
dés, a haj kihullása
ellen s mint hajkoz-
metikum.Bőr-vaseline
tabusokban 4 20 gr. 15 kr.Az arcz tisztáltsági
s a lovaglás és menete-
lés utáni kisobbesedés
ellen.Vaseline-hajolaj
sárga vagy fehér, finoman par-
fümálva
elegáns üvegszelelcékben
4 60 gramm 25 kr.
egyszerű üvegszelelcékben
4 25 gramm 15 kr.Legjobb hajkenőcs.
A hajnak fényt és légy-
ságot kölcsönöz s a
pikkelyeket eltávolítja.Vaseline-pikkelyolaj
elegáns üvegszelelcékben
4 60 gr. 25 kr.A pikkelyek alapos el-
távolítására. Egyszer-
smind hajolajnak is
használható.Dió-vaselineolaj
elegáns üvegszelelcékben
4 60 gr. 30 kr.Mint ártalmatlan és ol-
csó hajfestőszer, amely
a hajnak egyuttal légy-
ságot és fényt ad.Vaseline-szappan
1 drb. 30 kr.Mint legfinomabb és
kellemes piperezap-
pan mindennapi hasz-
nálatra.Technikai vaseline
szelencékben 1/2, 1, 2 1/2 és 4
kilo legolcsóbban.Mint bőrkenőcs, fegy-
versejt, patakkendő
stb. használható.Az itt felsorolt, 10 év óta forgalomban levő Vaseline
készítmények rendkívüli olcsósága, amely készítmények a
gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerekeseke-
sekben eredeti áron kaphatók, sokkal járultak hozzá,
hogy a vaseline olajunk is azt a megérdemelt népsze-
rűséget nyerte, amelyet Amerikában és Németországban
már régóta élvez. 261Kérjük kifejezetten a Hell G. és társ a szög
vaseline-készítményeik követelményei.

Főraktár Arad és környéke részére:

VOJTEK és WEISZ

gyógyszerüzletében Aradon.

Kamgarn öltönyök, fekete és kék . . 15—25 frtig.

Divatos loden és cheviot öltönyök

minden színben 12—24 frtig.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöl-
tetnek.Meg nem felelő áru készséggel becserejtetik.
Kivánatra pénz is visszaadatik.

NEUMANN M.

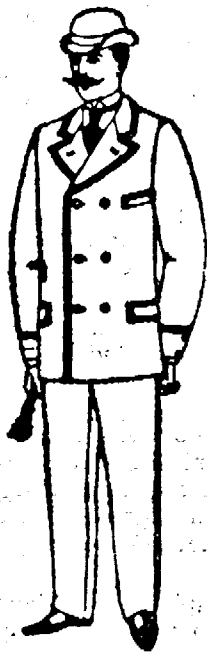
ARAD, Andrassy-tér 9.

Telefon 238. sz.

Alapított 1845.

Szabott árak.

Szabott árak.



Szállító kerestetik.

A „Brassói bánya és kohó részvénytársaság“

keres vidékre

egy a magyar- és német-nyelvben jártas szállítót.

Pályázók kéretnek ajánlataikat eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítvány
másolatokkal és a fizetési igény megjelölésével, legkésőbb

f. évi május hó végeig benyújtani

a „Brassói bánya és kohó részvénytársaság“

központi igazgatóságához

Budapest, (Andrassy-ut 23. sz.)

Vaskereskedő segédek, kik a román nyelvben jár-
tasak, előnyben részesülnek. 373.

Irnoki állást

keres

8 osztályt és érettségét végzett

fiatal ember,

aki már működött

2 hónapig

jegyzői irodában.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában 374

A bekövetkező

zöldojtási idő tartama alatt

mészi szőlőkben minden nap

frissen vágott hajtások

kaphatók a

legnemesebb
fajokból.

Radna, 1895. majus 11.

378

Csukay Sándor.

4654/1895.

Hirdetmény.

A közös hadsereg katonai nevelő és
képző intézeteiben az 1895/96-ki tanév
kezdeten betöltendő magyar állami alapít-
ványi helyekre vonatkozó pályázati hir-
detmény a nagymélt. m. kir. honvédelmi
miniszterium által leküldetvén, közhirre
tesszük, hogy ezen pályázati hirdetmény
levéltárunkban bármikor betekinthező.

Aradon, 1895. évi márczius hó 9-én.

A városi tanács.



Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter
urnak 426/1895. Eln. sz. a. kiadott kör-
rendelete értelmében, ezennel közhirre té-
tetik, hogy az a ki Janku Avrahámnak
tervezett szobor felállítására érdekében bár-
mily cselekménye által közreműködik, adó-
mányokat gyűjt, vagy ad, kihágást követ
el, és 15 napig terjedhető elzárással és
100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel bü-
ntetendő.

Arad, 1895. évi márczius hó 23.

A városi tanács.



STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos női felöltők

áruháza

ARAD, Andrassy-tér 9-ik szám.

Lehető jutányos árak.

Telefon 238. sz.

Alapított 1875.

Alapított 1875.